

การศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและการเมืองระหว่างชุมชนเมืองและชุมชน

ชนบทในจังหวัดสมุทรปราการ (THE COMPARISON OF ONE MILLION BAHT FUND OPERATIONS BETWEEN URBAN AND RURAL COMMUNITY IN SAMUT PRAKARN PROVINCE)

สิรินี ขมณา 4137655 LCRU/M

ศศ. ม. (พัฒนาชนบทศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : เรณู เหมือนจันทร์เชย ศศ.ม., เอี่ยม ทองดี ศศ.ม., ยงยุทธ บุราสิทธิ์ ศศ.ม.

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านหนึ่งล้านบาทระหว่างชุมชนเมืองและชุมชนชนบทที่ได้รับรางวัลในการประกวดกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองดีเด่น ในจังหวัดสมุทรปราการ ประจำปี พ.ศ. 2545 กองทุนหมู่บ้านที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวด ได้แก่ บ้านคลองมอญ หมู่ที่ 2 ตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ได้แก่ บ้านระกาศ หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านระกาศ อำเภอบางบ่อ

ในการศึกษาผู้ศึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยตามการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวแทนจากกองทุนหมู่บ้านทั้งสองแห่ง แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2546 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำเสนอด้วยการบรรยายเชิงพรรณนา

จากการศึกษาพบว่า กองทุนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศได้แก่ กองทุนบ้านคลองมอญ ซึ่งบ้านคลองมอญมีลักษณะของชุมชนเป็นชุมชนเมือง มีสมาชิกกองทุน 469 ราย มีเงินกองทุนหมุนเวียนให้สมาชิกกู้ยืม 3,692,000 บาท ส่วนบ้านระกาศมีลักษณะชุมชนเป็นชุมชนชนบท มีสมาชิกกองทุน 227 ราย มีเงินกองทุนหมุนเวียนให้สมาชิกกู้ยืม 1,155,800 บาท

เมื่อพิจารณาขั้นตอนการดำเนินงานกองทุน จากการศึกษพบว่า ทั้งสองกองทุนมีขั้นตอนการดำเนินงานเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติฉบับที่ 1, 2, และ 3 พ.ศ. 2544 และฉบับที่ 4 พ.ศ. 2545 ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน คือ การจัดเวทีประชาคม การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน การปรับปรุงระเบียบข้อบังคับกองทุน การพิจารณาเงินกู้ การนำเงินไปใช้ตามโครงการ การติดตามผลการดำเนินงาน การชำระคืนเงินกองทุน การประเมินผลการดำเนินงานกองทุน

เมื่อพิจารณาหลักการบริหารจัดการ พบว่า กองทุนบ้านคลองมอญ มีลักษณะการบริหารจัดการกองทุนในเชิงธุรกิจอย่างเต็มรูปแบบ เน้นการเติบโตทางการเงินของกองทุน ส่วนกองทุนบ้านระกาศ มีลักษณะการบริหารจัดการกองทุนด้วยคุณค่าทางสังคม เน้นการกระจายสิทธิการกู้ยืม การถือถูด การช่วยเหลือกันและกันระหว่างสมาชิก

คำสำคัญ : กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง / การดำเนินงาน / เมือง / ชนบท

108 หน้า. ISBN 974 - 04 -3545 - 9

THE COMPARISON OF ONE MILLION BAHT FUND OPERATIONS BETWEEN
URBAN AND RURAL COMMUNITY IN SAMUT PRAKARN PROVINCE

SIRINEE YOMMANA 4137655 LCRU/M

M.A.(RURAL DEVELOPMENT STUDIES)

THESIS ADVISOR : RENU MUENCHANCHOEI, M.A., IAM THONGDEE,
M.A., YONGYUTH BURASITH, M.A.

ABSTRACT

The study “The comparison of One million Baht Fund operations between the urban and rural community in Samut prakarn” aimed to study the operational system of The Village and Urban Community Fund, sometimes called the “One million Baht Fund”, between the urban and rural communities, Ban Klong Mon and Ban Ra Kad, which won the first and second prize, in a year 2002 fund competition Award.

The study used a qualitative research methodology. For the process of Data collecting, documentary research, structured interviews, in - depth interviews and participatory observation methods were applied. Content analysis and comparison analysis were used.

Klong Mon was awarded 1st place for village Fund, Klong Mon is an urban community with 469 members, money in circulation approximately 3,692,000 Baht. Ban Ra Kad is a rural community with 227 members, money in circulation is approximately 1,155,800 Baht.

In analysis, the study found that both Ban Klong Mon and Ban Ra Kad village funds have operated since 2001 and have the same pattern of operation according to The National Village and Community Funds Committee Rules Vol.1,2,3 (2001) and Vol. 4 (2002). The general operations include forum setting, committee selection, rule improvement, loan consideration, loan implementation, operation inspection, loan payback, and operation evaluation.

When considering the management principle, the study found that the Klong Mon Village Fund uses a business management approach purposely for wealth maximization and formal operation. While Ban Ra Kad Village Fund manages using social values and an emphasis on philanthropy, helping each other and service distribution, and a stress on social based, informal, operations.

KEY WORDS: THE VILLAGE AND COMMUNITY FUND/ OPERATION/
URBAN / RURAL AREA

108 PAGES. ISBN 974 – 04 – 3545 – 9